

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus HUMANIS. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 3. Vtrum Anima Christi in Verbo cognoscat infinita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

Obiectio 2
D. Thomae.

Dices, D. Thom. ad 2. ait, Animam Christi cognoscere omnia, quae Deus scit scientiâ visionis. Et ad 3. ait, Scientiam Animæ Christi parificari scientiâ visionis, quæ est in Deo: atqui Deus scientiâ visionis cognoscit infinita; scilicet omnes cordium cogitationes, quæ erunt in omne ævum; vt ipse docet 1. p. q. 14. art. 12.

Explicatio

Responderi potest, Per scientiam visionis D. Thomam hic intelligere eam qua Deus videt omnes substantias, quæ aliquando extrabunt. Quod patet, Quia lib. 1. contra Gentes cap. 69, quod Opus conscriptum est post primam partem, expressè ait, Deum non cognoscere infinita per scientiam visionis; Nam, inquit, generatio, neutra ex parte est infinita. Idem confirmatur ex ijs quæ habet Articulo sequenti vbi ait Christi Animam scientiam visionis non cognoscere infinita. Nec obstat quòd hic in Corp. dicat, Christi Animam cognoscere omnia dicta, facta, cogitata, à quocumque, secundum quocumque tempus: quia tempus, solum extenditur vsque ad finem sæculi, quando cælum cessabit; iuxta modum loquendi D. Thomæ. Nec ratio D. Thomæ aliud conuincit; scilicet, quia Christus est omnium Iudex.

8
Videntur
hec in Verbo
tripliciter.

Petes, Quomodo hæc videantur in Verbo? Respondeo; Tripliciter id fieri posse. Primò, videndo essentiam diuinam, quatenus est visio & conceptus futurorum: potest enim diuina essentia ita cooperari cum intellectu beati, vt ostendat ei determinationes suæ voluntatis, vel scientiæ; id est, suæ cogitationes, & consilia. Secundò, Per reuelationem seu locutionem Dei, quam mens in seipsa per lumen gloriæ potest intueri; Sed hæc duæ cognitiones non sunt intuitiue futurorum. Tertiò, Probabile est posse etiam videri intuitiue. Sed videtur id fieri non posse ex nuda visione essentiæ tamquam causæ: quia diuina essentia non est causa multorum futurorum, vt peccatorum: quorumdam etiam solum est causa vniuersalis & adiaphora, id est, indifferens, in qua effectus distinctè cerni non potest. Quare essentia diuina in hac visione se habebit

Non tamen
intuitiue
ex nuda
visione es-
sentiæ.

Nec per ef-
fentiâ qua
si speciem
intelligibi-
lem.

non vt causa, sed vt species intelligibilis: cum enim ipsa sit infinita, etiam in ratione præsentandi potest representare omne verum; & concurrere cum intellectu creato, vt species illorum vel horum obiectorum. Tamen ex hoc solo cursu diuinæ essentiæ, non possunt videri futura intuitiue; quia intuitiuè potissimum ex vi luminis pendet: species magis deseruiunt apprehensioni & cognitioni abstractiue. At non videtur posse dari lumen creatum, quod vi suâ, in futura, tamquam in præsentia feratur: ad hoc enim infinita quædam efficacia requiri videtur: Adeò enim sublimis est hæc cognitio futurorum, vt passim in Scripturis soli Deo tribuatur; & vix intelligi queat quomodo in ipsum conuenire possit, nisi fides nos confirmaret. Deinde nulla est luminis mensura, quâ necessariò futura cernantur; cum omnis illa mensura dari possit, etiam si non esset aliquid futurum. Quare vt hæc videantur, opus erit specialissimo influxu Dei, quo intellectum lumine gloriæ collustratum, altissimo modo tamquam in existentia dirigat, supra omnem vim creatam. Quo modo, quorundam sententiâ, per res creatas opera miraculosa, & effectus Sacramentorum perficit.

Sed per spe-
cialem Dei
concursum.

Dices, Marci 13. vers. 32. dicitur: De die

autem illo vel hora, nemo scit, neque Angeli in celo, neque Filius; nisi Pater. Et Matthæi 24. solus Pater dicitur scire diem iudicij.

Respondeo, Omissis varijs expositionibus; Explicatur quo sensu Christus ignoret diem iudicij. certum est, Christum cui omne iudicium dedit Pater; diem iudicij non ignorare. Dicitur itaque nescire tamquam legatus Dei, nempe vt alijs manifestet. Ita Hieronymus, Chrysostomus, Theophylactus in cap. 24. Matthæi. D. Ambrosius lib. 5. De fide ad Grat. cap. 8. D. Basilius lib. 4. contra Eunomium. D. Augustinus lib. 1. De Gen. contra Manichæos cap. 22. & lib. 1. De Trinit. cap. 12. & alibi. D. Gregorius lib. 8. epist. 42. hoc enim modo sæpè loquitur Scriptura, vt Ioannis 15. vers. 15. Quæcumque audiui à Patre meo, nota feci vobis; id est, quæcumque audiui vt legatus & nuntius, pro hoc tempore vobis manifestanda. Consentit etiâ communis modus loquendi, quo dicimur nescire ea, quæ sub secreto accepimus: & Legatus dicitur nescire ea, quæ sunt extra, vel contra munus legationis.

Dices Primò, Etiâ Pater potest hoc modo dici nescire diem iudicij; scilicet vt alijs reuelat.

Respondeo Negando Assumptum; Quia Pater non obit legationem ad homines docendos, vt Filius. Vnde Rex etsi nolit alijs sua secreta patefacere, tamen non dicitur ea nescire; Sicut legatus dicit ea se nescire, quamuis priuatim sciat. Deinde Pater est primus fons huius reuelationis, à quo innotescit Filio, & Spiritui sancto.

Dices Secundò, Scriptura dicit ibidem etiam Angelos ignorare diem iudicij; at hi simpliciter ignorant: ergo & Filius.

Respondeo; Ex hoc loco non omninò constat, vtrum Angeli etiam dicantur nescire sibi, an solum ad alijs reuelandum. Probabilius tamen videtur eos absolute nescire; vt docet Scotus in 4. dist. 43. quaest. 2. art. 2. quia non erat occasio ita loquendi seu intelligendi de Angelis. Hinc tamen non sequitur Christum absolute nescire: nam longè est alia ratio de Christo, cui Pater omne iudicium dedit.

Tertia Conclusio: Præter hæc, Anima Christi 10
cognoscit omnia possible quæ in potentia creatura con-
tinentur. Est communis sententia Doctorum. Cognoscit
possibilia
creatura.
Ratio est; Quia cognoscit omnes creaturas, earumque coniunctiones & combinationes comprehensiuè; ac proinde totam illarum virtutem, saltem quoad effectus in specie sumptos. His ad-
de; Christum præter hæc intelligere multa soli Deo
possibilia. Et multa
soli Deo
possibilia.
nam ceteri Beati pro mensura diuini luminis plura vel pauciora ex his cognoscunt, licet nunquam sint futura: ergo plurima ex his cognoscit Anima Christi; quamquam adhuc infinita restent illi incognita.

ARTICVLVS III.

Vtrum Anima Christi in Verbo cognoscat infinita?

Respondetur; Cognoscit infinita in potentia, non tamen infinita actu. Vbi Notandum est vtramque partem intelligi de infinitis substantijs; vt docet Caietanus hoc loco, & ratio D. Thomæ postulat.

Gg ij Prior

In causis
naturalibus non la-
tent infini-
ta species
substantia-
rum.

Latent in
eis infinita
individua,
que tamen
nequeunt
distincte in
eis cognos-
ci.

Prior pars Probatur, Quia in Verbo cognoscit omnia quæ sunt in potentia creaturæ: atqui hæc sunt infinita: ergo cognoscit infinita in potentia. Sed aduerte, hanc rationem non videri omnino firmam. Primò, Quia credibile est virtute causarum naturalium, non posse fieri infinitas species substantiarum: feminum enim diuersitas finita est. Quæ verò ex putri materia gignuntur, etiam finita esse videntur. Neque videntur hæc infinitis modis posse misceri; quia ferè omnibus sæculis eadem proueniunt, & pauca noua emergunt. Deinde; Quia alioquin Angeli naturaliter infinita actu cognoscerent; nam comprehendunt virtutem cælorum & elementorum. Individua quidem quæ in potentia creaturæ continentur, infinita sunt; sed non ex eo, quod vis creaturæ comprehenditur, etiam omnia, quæ ab illâ produci possunt, distincte cognoscuntur; alioqui Angeli etiam naturaliter cognoscerent infinitum. Ratio est; Quia indiuiduatio pendet etiam ab influxu diuino; & fortè à determinatione diuinæ voluntatis. Ideo enim agente igne, hic potius ignis, quàm ille emicat; quia præter causas & circumstantias creatas, quæ ad indiuiduationem, vel directè vel occasionaliter concurrunt, etiam Deus tali influxu concurrat; & fortassis decernit sua voluntate, vt hoc potius, quàm illud indiuiduum fiat.

12. Secunda pars Probatur: Numerus omnium substantiarum, quæ vmquam futuræ sunt, est finitus; nam ortus & interitus finem capient: ergo Christi Anima non cognoscit in Verbo infinitas substantias actu existentes. Hinc sequitur iuxta

D. Thomam Christi Animam simplici intelli-
gentiæ, quæ est possibilium, cognoscere infinitas
substantias, non tamen scientiæ visionis. Fortè ta-
men non vult illas infinitas substantias omnino
distincte cognosci, sed confusè; pro vt fas est crea-
turæ. Sicut quando cognoscitur vniuersale, co-
gnoscuntur quodammodo infinita: vt insinuat
ad 2.

Explicatur
D. Thomas
de cogno-
sitione con-
fusa infini-
ta.

ARTICVLVS IV.

Vtrum Anima Christi clarius videat diuinam essentiam, quàm alia quauis creatura?

13. Respondetur affirmatiuè. Ratio est, Quia est coniuncta Verbo hypostaticè: ergo oportet vt clarius cernat ipsum Verbum, quàm quauis alia creatura, non tam arcè coniuncta. Notandum est, Sicut gratia habitualis Animæ Christi, est summa secundum potentiam ordinariam, vt supra dictum est; ita & lumen beatificum, & visio beatifica est summa secundum eandem potentiam. At iuxta potentiam absolutam potest dari perfectius lumen, & perfectior visio; nam hæc, sine termino possunt augeri. Vnde fallitur Caietanus, dum existimat visionem beatificam Animæ Christi esse summam, iuxta potentiam absolutam. Vtrum autem Angelus cum eodem lumine perfectius esset visurus Deum, quàm Anima Christi, non est huius loci.

Q V Æ S T I O X I.

De Scientia per se infusa Animæ Christi.

In Sex Articulos diuisa.

ARTICVLVS I.

Vtrum per Scientiam infusam Christus omnia nouerit?

1. Respondetur affirmatiuè: Christus omnia naturalia & supernaturalia cognouit per scientiam infusam; exceptâ tamen essentia diuinâ.

DVBIVM I.

Vtrum Anima Christi per hanc Scientiam infusam cognouerit res omnes naturales; corporales scilicet & spirituales, quas Angeli per suam scientiam naturalem cognoscunt?

2. Affirmatur
de rebus
omnibus
naturalibus.

2. Respondeo; Illam has omnes cognouisse, & quidem perfectius quàm Angeli cognoscunt. Ita D. Thomas hoc loco, & passim Doctores huius ætatis: & Marsilius in 3. Sentent. quest. 10. art. 2.

Probatur Primò, Quia si per solam naturalem scientiam Anima Christi ista cognouisset, longè

fuisset superata ab Angelis in cognitione rerum in proprio genere, siue extra Verbum: nam Angelorum cognitio naturalis erat longè perfectior, quàm cognitio naturalis Animæ Christi; vt suppono tamquam certum: atqui id minimè erat conueniens: quin potius sicuti cognoscebat eas in Verbo per cognitionem matutinam perfectius quàm Angeli; sic omnino erat consentaneum, vt etiam cognosceret eas in proprio genere per cognitionem vespertinam perfectius quàm Angeli.

Probatur Secundò, Hęc cognitio infusa rerum naturalium facile dari poterat illi animæ, & quidem in ea perfectione, vt superaret cognitionem Angelicam, idque illi quodammodo erat debitum: ergo re ipsa erat collatum. Confirmatur; Sicut enim voluntati datur virtutes supernaturales respectu eorundem obiectorum, ad quæ disponitur virtutibus naturalibus; ita intellectui potest conferri lumen supernaturale euident, ad eadem obiecta cognoscenda, quæ naturali lumine cognoscuntur. Nam idem obiectum materiale, respectu diuersi luminis, subit diuersam rationem formalem: vt patet in obiecto sensus & intellectus; in obiecto intellectus humani & Angelici. Pari modo in obiecto luminis naturalis & supernaturalis.

Ex his